

СЛОВО НА МОГИЛІ ІВАНА ФРАНКА, виголошене під час панахиди з нагоди 100-річчя відходу у вічність Івана Франка

Доброчесні отці,
Вельмишановні представники влади,
Високоповажні представники інтелігенції,
Достойна львівська громадо!

Дякую усім зібраним на цьому заході, що прибули помолитися та вшанувати великого нашого краянина, світлої пам'яті Івана Франка, про кого написано: український письменник, поет, публіцист, перекладач, учений, громадський і політичний діяч. Додамо, що він був доброю та мудрою людиною, який любив свій народ з усіма його позитивами й негативами, уболював за кожну особу та бажав їм щастя, волі й доброї долі. Прожив не так уже й багато, бракувало трохи днів до 60 років, але був надзвичайно працьовитий, талановитий і, як навчає Мудрець, що за свій короткий час життя виповнив довголіття (див. Мудр. 4,13). Божого дару марно не прийняв, був успішним слугою, який «уззяв п'ять талантів і приніс других п'ять талантів» (див. Мт. 25,20).

Народився у Нагуєвичах, недалеко міста Дрогобича, а дитинство Івана випробувало його, бо спочатку помер батько, а, маючи 15 років, померла мати. Кращу освіту отримав при монастирі василіян у Дрогобичі (1864–1867). Добрі учителі заохочували його до студій, допомагали, виховували патріотичного духа, привили любов до свого народу. І. Франко з почуттям поваги згадував про них. Іван Верхратський, маючи довіру до Франка, давав йому книги М. Драгоманова, П. Куліша, Т. Шевченка... Цей Геній почав писати віршем та прозою досить вчасно, як сам про це згадував. Був дуже здібним, але здобував освіту з великим браком коштів на це. Феноменальна пам'ять дозволяла йому повторити годинну лекцію вчителя, теж, напам'ять знав «Кобзаря». У 1875 році навчався в Львівському університеті на філософському факультеті. Багато працював над перекладами авторів європейської культури, навіть перекладав античних

Софокла й Еврипіда. Був арештований тричі за свою громадсько-політичну діяльність, публікації та листування із Михайлом Драгомановим, іншими...

Згодом одружився з Ольгою Хоружинською, у травні 1886 року брав з нею шлюб. Мав поважні зв'язки з діячами культури: Миколою Лисенком, Михайлом Старицьким, Єлисеєм Трегубовим та іншими. Навчався в Чернівецькому університеті, потім у Віденському, де захистив докторат в 1893 році з відзнакою, на тему: «Варлаам і Йоасаф – старохристиянський духовний роман і його літературна історія». Франко мав тісні зв'язки із провідними культурними та політичними лідерами із над Дніпра. Посідав доброго духа та тримався гідної позиції в житті. Працював у видавництвах, йому належить впровадження назви «українці» замість «русини». Любив правду, не мирився, що владні особи пропагували одурювання народу з певною метою, написав такі рядки:

Всюди нівечиться правда,
Всюди панує брехня,
В ваших лиш серцях, о браття,
Най не постане вона!

Коли Іван Франко святкував певний ювілей, відомо, що митрополит Андрей ступав разом з ним на сцену оперного театру. З дружиною Ольгою виховали трьох синів та дочку. Мимо слабкого здоров'я, багато працював. За неповний рік до смерті Франко створив 232 поетичні переклади й переспіви, обсягом близько 7000 поетичних рядків. Радянською владою були заборонені певні твори Івана Франка. Наприклад, вірш «Не пора, не пора, не пора...».

Був щирим українцем та патріотом поневоленої України. На загаль, до Церкви ставився добре, навіть, співав з дяками у лаві, коли відвідував церкву. Хоч висловлювався про Церкву також і неприхильно, однак у людей такого рівня, тим більше, коли душа поетична, – часом, так стається...

Помер у Львові 28 травня 1916 року. Похований на Личаківському цвинтарі, ось тут спочивають його мощі, а народ з вдячністю відвідує його могилу. Хай пам'ять про великого українця Івана Франка та його діяльність живе в серцях нашого народу, надихає усіх здорово думаючих людей на відстоювання правди та інтересів України!

Бо пора ся великая єсть –
У відважній, важкій боротьбі
Ми поляжем, щоб волю і славу і честь,
Рідний краю, здобути тобі.